

Het wonder van Sint-Maarten. Utrecht, een gelukkige stad

Redactie: Els Rose, uitgever: Amsterdam University Press, te verschijnen juli 2022

Wat geluk voor een stad behelst en hoe een stad reageert op crisis die duurzaam stedelijk samenleven bedreigt, wordt in verschillende tijden en omstandigheden op telkens verschillende manieren ingevuld. *Het wonder van Sint-Maarten* vertelt het verhaal van de stad Utrecht en Sint-Maarten († 397). Vanaf de vroege Middeleeuwen tot op de dag van vandaag inspireert deze heilige als stedelijke schutspatroon mensen met verschillende achtergronden tot het bouwen aan een gelukkige stad.

Het boek begint in een donkere periode van de Utrechtse stadsgeschiedenis, een tijd waarin politieke strijd en klimatologische problemen de stad gedeeltelijk onleefbaar maken. In die periode rond het begin van de tiende eeuw laat bisschop Radboud (899/900-917) een ander geluid horen. Hij zet zijn retorische, literaire en muzikale talenten in om zijn medeburgers te inspireren tot vertrouwen in hun patroonheilige – voor Radboud het toonbeeld van christelijke waarden die het stedelijk samenleven in kwaliteit doen toenemen.

Het tweede deel van het boek zet het werk van Radboud in een breder perspectief. Bijdragen over middeleeuwse literaire reacties op crisis en over de muzikale vernieuwing in Radbouds werk laten nieuw licht schijnen op dit oude erfgoed. Ook wordt in dit deel verteld hoe een middeleeuws muziekwerk in onze tijd tot klinken gebracht kan worden.

In het derde deel worden de lijnen doorgetrokken naar de tegenwoordige tijd. Na al die eeuwen is Sint-Maarten nog steeds en opnieuw een figuur die stedelijk samenleven inspireert, ook in de multiculturele en multireligieuze samenleving van een moderne Europese stad met oude wortels. Vanuit kunstzinnige en godsdienstsociologische invalshoeken worden hedendaagse fenomenen van St Maartensverering in perspectief gezet. Een religieuze figuur is (opnieuw) een heilige van de straat geworden, wat tot uitdrukking komt in de populaire 'Sint-Maartensparade' die sinds 2011 met muziek en kunst uit alle windrichtingen op een donkere zaterdag in november door Utrechts verlichte straten trekt.

Het boek is rijkelijk geïllustreerd met Utrechts en verwant beeldmateriaal, gedeeltelijk in het dagelijkse straatbeeld of in musea voor iedereen te zien, gedeeltelijk verborgen in manuscripten en archiefstukken.